

SIVEYS JA SIVEELLISYYS.

Ei ole epäilemistäkään, että hyvin usein siveellisyyden käsite ymmärretään sangen yksipuolisesti. Jos tulee puheeksi esim. jonkun naisen »hairahdus» tai »lankeemus», saa tavallisesti kuulla hyvinkin ankaraa moitetta tästä naisesta, kun sitävastoin samat moittijat hyvin lievästi arvostelevat törkeitä valheita — puhumattakaan itsekkäisyyden hätävalheesta — vieläpä ilmeisiä näpistelemissä. Ja kuitenkin on tuommoinen nainen, ellei hän alusta pitäen ole muuten suuresti turmeltunut, jonakin hetkenä antautunut niin sanoakseni luonnon pakoituksesta miehelle, jota hän sydämellisesti rakastaa. Mutta se, joka alituisesti valehtelee, rupeaa useimmiten myös sananlaskun mukaan näpistele-mään: hän on todellisesti jo turmelluksen ja epäsideellisuuden kaltevalla tiellä. Siveys, s. o. siveellisyys ahtaamassa merkityksessä, on oikein ymmärrettynä sekä naiselle että miehelle kiitettävä ominaisuus, mutta varmaa on, ettei siveä henkilö läheskään aina ole muuten siveellinen luonne; ja kääntäen ei suinkaan aina muuten suuresti siveellinen ja ylevä ole riittävästi siveä. Englannin suurin runoilija Shakespeare makasi suurin runoilija Byron hankki erottuaan vaimostaan entiselle rakastetullensa miss Chaworth'ille lapsen; »Jumalaisen Näytelmän» luoja Dante rakasti himollisesti, jos kohta ei lihallisesti, Beatrice Portinaria, joka lienee ollut toisen vaimo. Ibsen eli Münchenissä, kuten hänen kuolemansa jälkeen selvisi, yhdessä naisen kanssa, vaikka hänellä oli vaimo kotona. Victor Hugo rakasteli Juliette Drouet'ia, vaikka hänellä oli vaimo; tosin tämä petti miestänsä Ranskan suurimman kriitikon Sainte-Beuven kanssa, kuten akatemian jäsen Faget on todistanut; Goethe mellasteli ruhtinas Karl Augustin kanssa talonpoikaistyttöjen keskuudessa, niin että kymmeniä vuosia sitten Thüringenistä löydettiin aivan hänen näköisensä puunhakkaaja; Tegnér rakasteli

ruukin patruunan rouvaa, vaikka hänen vaimonsa, Anna Myhrmalm, eli. Itse suuri Geijer rakasti vaimonsa eläessä henkisesti Amalia von Helvig'ia, ja Richard Wagner samoin ystävänsä vaimoa Maria Wesendouck'ia, paeten tätä rakkautta palatsiinsa Venetsiaan. Ja runokuninkaamme Runeberg rakasti vaimonsa eläessä tulisesti Maria Prytz'ia ja Emilie Björksteniä, jota hän huolimatta vaimostaan monta vuotta intohimoisesti suuteli ja halaili.

Ovatko nämä kaikki suuret miehet — voisin lisätä: suuret naisetkin, kuten madame Staël-Holstein, ja Ranskan suurin kirjailijatar George Sand — ovatko kaikki nämä epäsideellisiä heittiöitä? Voisi vastata Kristuksen kysymyksellä: »Kuka tahtoo heittää ensimmäisen kiven?» Olkoonpa niin, että heidät leimataan epäsideelliseksi, mutta muuten olivat he suuria sideellisiä luonteita ja ihmiskunnan suuria kasvattajia. Tämän lausun aivan suoraan ja toivon, ettei minua väärin käsitettäisi; sillä olen lukuisissa kirjoituksissa aina lämpimästi puolustanut puhdasta monogamiaa, jossa yksi mies ja yksi nainen henkisesti ja ruumiillisesti antautuvat toisilleen, jos suinkin mahdollista, koko elinajaksi ja, kun rakkauden tunne on loppunut, sen rehellisesti toisilleen myöntävät.

Olen käsitellyt tätä aihetta siitä syystä, että on ruvettu tahraamaan suurta runokuningastamme Runebergiä sen takia, että hän syleillessään intohimonsa valtaamana nuorta Emilieta, lausui hätäntyneelle työlle, että »hän toisella puolen hautaa vastaa molemmista», häntä, Runebergiä, joka kirjoitti sydämensä pohjasta kauniita ylistysvirsiä Jumalalle ja sepitti m. m. »Kuningas Fjalarin», joka muotonsa kauneuden ja ylevän aatteensa puolesta hakee vertaistansa koko maailman kirjallisuudesta.

25. 11. 24.